

De neurale basis van episodisch geheugen, inzicht in geheugenproblemen in een infarct populatie

Gepubliceerd: 22-03-2010 Laatste bijgewerkt: 02-05-2024

Primair doel: Het vergelijken van prestaties in episodisch geheugen domein door patiënten met een infarct in de PPC met prestaties van patiënten met een herseninfarct in andere gebieden in het brein. Secundair doel: De relatie onderzoeken van...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Centraal zenuwstelsel vaatandoeningen
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON34909

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Neurale basis van episodisch geheugen

Aandoening

- Centraal zenuwstelsel vaatandoeningen

Synoniemen aandoening

herseninfarct, hersenischemie

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universitair Medisch Centrum Utrecht

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: episodisch geheugen, herseninfarct, infarctpatroon

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De uitkomst van de episodische neuropsychologische taken, waarbij de determinant de laesielocatie is.

Secundaire uitkomstmaten

Niet van toepassing

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Episodisch geheugen bestaat uit het construeren van een gebeurtenis in het verleden in relatie tot tijd, plaats en andere onderdelen zoals geuren en emoties. De inhoud van episodisch geheugen is persoonlijk, en cruciaal bij het begrip van *jezelf* in relatie tot de subjectieve tijd. Problemen in het geheugen zijn daarom zeer belastend, omdat zij een zo direct onderdeel uitmaken van wie we zijn.

Verschillende gebieden in het brein zijn door de jaren heen als noodzakelijk aangewezen voor episodische geheugenprocessen. De Mediaal Temporale Kwab (Medial Temporal Lobe of MTL in het Engels) en de hippocampus, hebben de afgelopen tijd de meeste aandacht gekregen. Echter, recentelijk heeft de posterieure parietaalkwab (of Posterior Parietal Cortex of PPC in het Engels) steeds meer aandacht ontvangen van onderzoekers op geheugengebied. Op dit moment is er een debat gaande over de invloed of noodzakelijkheid van dit gebied op episodisch geheugen. Een onderzoek naar de invloeden van laesies in verschillende gebieden in het brein zou hierbij een nuttige aanvulling kunnen geven.

Het debat in de literatuur vraagt dus om een onderzoek wat inzicht kan geven in de noodzakelijkheid van verschillende hersengebieden op episodisch geheugen. De noodzakelijkheid van een regio in de hersenen op cognitie kan alleen worden ondersteund door middel van patiëntenstudies waarbij patiënten met diverse laesiepatronen worden geïncubeerd. Verschillende aan episodisch geheugen gerelateerde cognitieve factoren, zoals mentale voorstelling, visualisatie en processen, zullen in een dergelijk onderzoek ook moeten worden meegenomen. De invloed van deze processen, die op zichzelf kunnen zijn

aangedaan als gevolg van een herseninfarct, moet worden bekeken in relatie tot episodisch geheugen. Uiteindelijk kan het huidige voorstel bijdragen aan episodisch geheugenonderzoek an sich, door inzicht te geven in de relatie van de voorgenoemde factoren en episodisch geheugen, en kan het bijdragen aan een betere diagnose van de kwalitatieve aspecten van geheugenproblemen in relatie tot verschillende laesies in het brein.

Doel van het onderzoek

Primair doel:

Het vergelijken van prestaties in episodisch geheugen domein door patienten met een infarct in de PPC met prestaties van patienten met een herseninfarct in andere gebieden in het brein.

Secundair doel:

De relatie onderzoeken van prestaties in het episodisch geheugen domein en prestaties in de andere cognitieve domeinen.

Onderzoeksopzet

Dit is een prospectieve observatiestudie waarin een testbatterij van gevalideerde niet invasieve neuropsychologische tests wordt afgenomen die gericht zijn op het in kaart brengen van cognitieve prestaties op onder andere het geheugengebied. Deze pilot studie is er op gericht om hersengebieden in kaart te brengen die van invloed zijn op episodisch geheugen en op aan episodisch geheugen gerelateerde cognitieve vaardigheden zoals visuo-spatiele verwerking of aandacht. Deze studie zal worden uitgevoerd met behulp van 100 patiënten die ongeveer zes maanden na de diagnose herseninfarct worden benaderd. Het onderzoek vindt afhankelijk van de beperkingen van de patiënt plaats in het UMC Utrecht, de Universiteit Utrecht of bij de patiënt thuis. We verwachten ongeveer 15 patiënten te kunnen includeren die een infarct hebben in the PPC.

Inschatting van belasting en risico

Het neuropsychologisch onderzoek bedraagt maximaal 3 uur, waaronder pauzes. Dit onderzoek bestaat grotendeels uit mondelinge tests en een enkele pen-en-papier test om de patiënten zo min mogelijk te belasten. Participatie is natuurlijk vrijwillig en kan worden beëindigd zonder dat dit gevolgen heeft voor de patiënt.

De patiënt loopt het risico / hebben het voordeel op een vroegtijdige diagnose van hersenachteruitgang, groter of anders dan verwacht op basis van de aan het herseninfarct gerelateerde schade, zoals dementie. Indien er verdenking is van een mogelijke achteruitgang zal de patient door de onderzoekers worden doorverwezen naar hun behandelend neuroloog, die van deze bevinding ook op de hoogte zal worden gebracht. Patiënten kunnen bij informed consent aangeven

hiervan niet op de hoogte gesteld te willen worden.

Contactpersonen

Publiek

Universitair Medisch Centrum Utrecht

Heidelberglaan 100
3584 CX Utrecht
NL

Wetenschappelijk

Universitair Medisch Centrum Utrecht

Heidelberglaan 100
3584 CX Utrecht
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

patienten moeten 18 jaar en ouder zijn;
neurologische aandoeningen moeten het gevolg zijn van een ischemisch herseninfarct;
laesies moeten zichtbaar zijn op CT of MRI scan;

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Onvermogen in het Nederlands te communiceren of ernstige globale afasie;
voorgeschiedenis van drugs of alcoholmisbruik;
de aanwezigheid van neurologische stoornissen anders dan (sub)corticale laesies of
psychiatrische stoornissen die cognitief functioneren kunnen of hebben beïnvloed;
iedere andere niet-neurologische stoornis die het cognitief functioneren beïnvloed;
eerdere afname van een identiek neuropsychologisch onderzoek.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland

Status: Werving gestopt

(Verwachte) startdatum: 15-07-2010

Aantal proefpersonen: 100

Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 22-03-2010

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Universitair Medisch Centrum Utrecht (Utrecht)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL31143.041.10